

มิติจิตใจ ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืน: กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนเพียรหยดตาล

INNER DIMENSION, THE KEY FACTOR TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT:

A CASE STUDY OF PLEANYODTARN COMMUNITY ENTERPRISE

ณิษกานต์ ธรรมรัช 5937750 CECE/M

ศศ.ม. (จิตตปัญญาศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: หิมพรรณ รักแตงาม, พธ.ด., ศักดิ์ชัย อนันต์ตรีชัย, พธ.ด.

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามิติจิตใจในกระบวนการทำงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนเพียรหยดตาล โดยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบกรณีศึกษา (Case Study Research) วิสาหกิจชุมชนเพียรหยดตาล ตำบลนางตะเคียน จังหวัดสมุทรสงคราม โดยวิสาหกิจชุมชนเป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อการอนุรักษ์การทำน้ำตาลมะพร้าวแท้ตามวิถีดั้งเดิม ซึ่งมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้เกิดประโยชน์ในชุมชนทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม งานวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งศึกษากระบวนการทำงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน ว่ามีมิติจิตใจของคนทำงานเป็นองค์ประกอบอย่างไร โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้นำและสมาชิก ผลการวิจัยพบว่า คนทำงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพียรหยดตาล มีหลักการในการทำงานที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การตระหนักถึงความเชื่อมโยงของห่วงโซ่ผู้ผลิตและผู้บริโภค การตระหนักถึงความเชื่อมโยงของธรรมชาติ การเชื่อมโยงของแก่นวิชาชีพระหว่างชีวิต และการเปิดรับความหลากหลายและเคารพในความเป็นมนุษย์ โดยหลักปฏิบัติเหล่านี้นำไปสู่สภาวะใจ 4 ประการ ได้แก่ ใจที่มีความเชื่อมโยง ใจที่มีความไว้วางใจ ใจที่มีความรัก และใจที่อยู่กับปัจจุบัน จากงานวิจัยฉบับนี้จะเห็นได้ว่า มิติจิตใจเป็นแรงขับเคลื่อน (Driver) ของปัจเจกบุคคลในการทำงานพัฒนา และเมื่อปัจเจกบุคคลมิติจิตใจร่วมกัน จึงเกิดเป็นจิตวิญญาณร่วม (Collective Spirit) ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับชุมชน ดังนั้น การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องเกิดจากการมองอย่างไม่แยกส่วนระหว่างการพัฒนาภายในบุคคล และการพัฒนาภายนอกในระดับชุมชน หากมองเห็นความเชื่อมโยงนี้ และพัฒนาทั้งสองส่วนไปด้วยกันแล้ว จึงจะเป็นการพัฒนาที่ใช่คนเป็นศูนย์กลาง และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: การพัฒนาที่ยั่งยืน / มิติจิตใจ / สุขภาวะชุมชน/ วิสาหกิจชุมชน